

आदर्शप्रश्नपत्रम्

(अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रं प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात्
प्रश्नाः भविष्यन्ति । अतः छात्राः पाठ्यक्रमानुगुणम् अध्ययनं कुर्यात् ।)

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

शास्त्रम्/विषयः – वेदभाष्यम्

पूर्णाङ्गकाः 100

(अस्मिन् प्रश्नपत्रे भागद्वयं भविष्यति । प्रत्येकस्मिन् भागे 50 बहुविकल्पीयाः
एकाङ्गकीयाः प्रश्नाः भविष्यन्ति ।)

प्रथमभागः - अनुसन्धानम्

- 50 अङ्गकाः

द्वितीयभागः - वेदभाष्यम्

- 50 अङ्गकाः

प्रथमभागः- अनुसन्धानम्

- 50 अङ्गकाः

1. संस्कृतभाषासाहित्यक्षेत्रे अनुसन्धानस्य का प्रमुखावश्यकता स्यात् ?

- A प्राचीनभारतीयसंस्कृतेः सभ्यतायाश्च प्रतिष्ठा
- B संस्कृतशास्त्राणां मौलिकज्ञानवितरणम्
- C संस्कृतशास्त्राणां संरक्षणम्
- D संस्कृतशास्त्राणां सामाजिकसमस्यानिवारणायोपयोगः

2. प्राचीनानुसन्धातृमुनिषु वागायुर्योगवेत्ता कः ?

- A वराहमिहिरः
- B ब्रह्मगुप्तः
- C पतञ्जलिः
- D कालिदासः

3. अधोलिखितेषु अनुसन्धानस्य प्रकृष्टं लक्षणं किं स्यात् ?

- A अनुपलब्धवस्तुनां लोकलोचनगोचरीकरणम्
- B समुपलब्धानां तथ्यानां नवीनरूपेण नूतनसिद्धान्तैः उपस्थापनम्
- C समस्यायाः सिद्धान्तैस्सह निवारणम्
- D एतत्सर्वम्

4. विषयनिर्वाचने समुचितसामग्र्यभावात् शोधः कीदृशः भवितुमर्हति

- A सफलः
- B असम्पूर्णः भ्रमात्मको वा
- C विलक्षणः
- D समाजोपयोगी

5. समीक्षकस्य हाल् महोदयस्य मतानुसारेण मातृकाषु भ्रमाः कतिविधाः भवन्ति -?

- A द्विविधाः
- B त्रिविधाः
- C चतुर्विधाः
- D बहुविधाः

6. राष्ट्रस्य अतीतां घटनां, साहित्यं, संस्कृतिं वा समाश्रित्य नूतनतया क्रियमाणमनुसन्धानं केन नाम्ना परिचितम् ?

- A क्रियात्मकमनुसन्धानम्
- B ऐतिहासिकमनुसन्धानम्
- C व्याख्यात्मकमनुसन्धानम्
- D किमपि न

7. व्याख्यात्मकः शोधः कीदृशः भवति ?

- A विश्लेषणात्मकः
- B प्रयोगात्मकः
- C तुलनात्मकः
- D सम्पादनात्मकः

8. अनुसन्धाननिमित्तमिदमपेक्षितम् -

- A क्रमबद्धयोजनानिर्माणम्
- B मार्गदर्शनप्रदानम्
- C आर्थिकमायोजनम्
- D पुस्तकालये उपवेशनम्

9. राष्ट्रियपाण्डुलिपिसंस्थायाः ध्येयवाक्यं किम् ?
- A या विद्या सा विमुक्तये   B तमसो मा ज्योतिर्गमय
C विज्ञानमुपास्व   D मातृका रक्षत
- 10 भारतस्य संस्कृतपत्रिकाः पत्रकाराश्च इति कीदृशम् अनुसन्धानं भवितुमर्हति ?
- A सर्वेक्षणम्   B शास्त्रीयम्
C तुलनात्मकम्   D क्षेत्रीयम्
11. “Research is a careful, systematic and objective investigation conducted to obtain valid facts, draw conclusions and established principles regarding an identifiable problem in some field of knowledge.” इति केन वैदेशिकेनोक्तम् ?
- A Clarke and Clarke   B Clifford Woody
C John W. Best   D Martyn Shuttle Worth
12. पाठभेदादिसमीक्षा कदा क्रियते ?
- A मातृकासम्पादने   B आलङ्कारिकपर्यालोचनायाम्
C ग्रन्थकृदः व्यक्तित्वकृतित्वविचारे   D दार्शनिकपरिशीलने
13. मातृकायाम् उल्लिखिता “ग्रहर्षिवियच्चन्द्राः” इति पङ्क्तिः कां संख्यां बोधयति ?
- A 1079   B 1879
C 1179   D 6179
14. अनुसन्धाने विषयचयनसन्दर्भे किं न द्रष्टव्यम् ?
- A अनुसन्धातुः बोधनक्षमता   B अनुसन्धातुः विषयं प्रति प्रीतिः
C विषयं प्रति पाठकानामभिरुचिः   D विषयं प्रति परेषां निन्दनम्
15. अन्तर्जाले अधोलिखितेषु किं Internet Searching Tool रूपेण नोपयुज्यते ?
- A Google   B Yahoo

C Bing

D Whatsapp

16. महस्विनी” इति शोधपत्रिका क्या संस्थया प्रकाश्यते ?

- A तिरुपतिस्थराष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
- B केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य राजीवगान्धिपरिसरेण
- C श्रीजगन्नाथसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
- D सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयेन

17. अखिलभारतप्राच्यविद्यासम्मेलनं क्या संस्थया क्रियते ?

- A केन्द्रमानवसंवलविकासमन्त्रालयेन
- B भण्डारकरप्राच्यविद्याऽनुसन्धानकेन्द्रेण
- C सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
- D सिण्डआप्राच्यविद्याकेन्द्रेण-

18. “Oriental Research Institute (ORI) ” कुत्र वर्तते ?

- A केरले
- B ताज्जावूरे
- C मैशूरे
- D पुनेरगरे

19. भण्डारकरप्राच्यविद्यागवेषणाकेन्द्रात् प्रकाशितस्य महाभारतग्रन्थस्य सम्पादनायाम् अयं नास्ति ?

- A सूक्तङ्करः
- B वेल्वल्करः
- C दाण्डेकरः
- D पि काणे.वि.

20 National Manuscript Mission इति संस्थायाः प्रकाशनेषु एतन्नास्ति –

- A कृतिबोधः
- B समीक्षिका
- C तत्त्वबोधः
- D संस्कृतप्रतिभा

सङ्गणकाधारितायां प्रवेशपरीक्षायाम् उपरि प्रदत्तप्रश्नानुगुणं प्रथमभागे
अनुसन्धानविषयात् आहत्य 50 प्रश्नाः भविष्यन्ति । द्वितीयभागे
आवेदितशास्त्रानुगुणं / विषयानुगुणं 50 प्रश्नाः भविष्यन्ति ।

विषयः - वेदभाष्यम्

पूर्णाङ्गिकाः -100

51. ‘यत्रार्थवशेन पादव्यवस्था’ इति कस्य वेदस्य लक्षणम् ?
 A ऋक् B साम
 C यजुः D अर्थर्व

52. ‘विद्यन्ते धर्मादयः पुरुषार्थाः यैस्ते वेदाः’ इति वेदलक्षणं कुत्र वर्तते ?
 A निरुक्ते B सामविधानब्राह्मणे
 C वह्वक्प्रातिशाख्ये D छान्दग्योपनिषदि

53. ‘शतर्चिन आद्ये मण्डलेऽन्त्ये क्षुद्रसूक्तमहासूक्तामध्यमेषु माध्यमाः’ इति कस्योक्तिः ? A
 शौनकस्य B शाकलस्य
 C यास्कस्य D कात्यायनस्य

54. ‘मोघमनं विन्दते अप्रचेताः’ इत्यत्र ‘मोघं’ नाम किम् ?
 A रसः B पापम्
 C अमृतम् D तेजः

55. ऋग्वेदस्य चतुर्थमण्डलस्य ऋषिः कः ?
 A भरद्वाजः B वसिष्ठः
 C अत्रिः D वामदेवः

56. शुनःशेषोपाख्यानं कस्मिन् ब्राह्मणे विद्यते ?
 A शतपथब्राह्मणे B कौषीतकिब्राह्मणे
 C वंशब्राह्मणे D ऐतरेयब्राह्मणे

57. आधानं कतिविधम् ?
 A द्विविधम् B त्रिविधम्

C चतुर्विधम् D पञ्चविधम्

58. 'ताभ्यामुत्पुनाति' इत्यत्र का क्रिया ?
A परिस्तरणम् B प्रक्षेपणम्
C उत्पवनम् D ताडनम्
59. पार्थिवा: सम्भारा: कति ?
A सप्त B अष्टौ
C नव D एकादश
60. 'अभ्रि' केन काष्ठेन निर्मियते?
A खादिर B वारण
C अश्वथ्य D विङ्ककत
61. कपालानि केन निर्मितानि ?
A मृदा B काष्ठेन
C कांस्येन D ताम्रेण
62. इष्टौ कति ऋत्विजः ?
A पञ्च B चत्वारः
C षट् D नव
63. आहवनीयस्वरूपम् ?
A वृत्तम् B त्रिकोणम्
C चतुरस्त्रम् D अर्धचन्द्राकारः
64. 'निषादस्थपतिर्गावेधुकेऽधिकृतः' इति सूत्रस्थे निषादस्थपतिशब्दे कः समासः स्वीकृतः ?
A तत्पुरुषः B बहुत्रीहिः
C द्वन्द्वः D कर्मधारयः
65. अवकीर्णिनः कस्मिन् अग्नौ अधिकारः ?
A आहवनीयाग्नौ B लौकिकाग्नौ
C गाहर्पत्याग्नौ D सभ्याग्नौ
66. पत्नीसन्नहनं केन ?

A सुवेण	B वस्त्रेण
C योक्त्रेण	D पयसा
67. आप्नोर्यामसंस्था कस्ययागस्य विकृतिभूता ?
A वाजपेयस्य	B अतिरात्रस्य
C अत्यग्निष्ठोमस्य	D उक्थ्यस्य
68. चयनं कुत्रि क्रियते ?
A परिधौ	B उत्तरवेद्याम्
C हविर्धानमण्डपे	D मार्गे
69. ‘पुरुषविद्याऽनित्यत्वात् कर्मसाम्पत्तिर्मन्त्रो वेदे’ इत्यत्र किं निरूपितम् ?
A मन्त्रभेदाः	B मन्त्रस्वरूपम्
C मन्त्रस्यावश्यकता	D मन्त्रलक्षणम्
70. ‘अथापीदमन्तरेण पद-विभागो न विद्यते’ इत्यत्र कस्यशास्त्रस्य निर्देशः ?
A व्याकरणस्य	B न्यायस्य
C निरुक्तस्य	D वेदान्तस्य
71. उखासंभरणविषयः काण्वसंहितायाः कस्मिन्नध्याये वर्तते ?
A दशमे	B द्वादशे
C चतुर्दशे	D षोडशे
72. लोकभागेष्टकाः कति ?
A त्रिंशत्	B चत्वारिंशत्
C पञ्चाशत्	D षष्ठिः
73. नमस्ते रुद्र मन्यव.....’ इति मन्त्रे ‘मन्युः’ इत्यस्य कोऽर्थः ?
A सुखम्	B क्रोधः
C आयुधः	D रयिः
74. वेदभाष्यकार-अनन्ताचार्यस्य कालः कः ?
A त्रयोदशशतकम्	B चतुर्दशशतकम्
C पञ्चदशशतकम्	D षोडशशतकम्
75. ‘शतं वो अम्ब धामानि सहस्रमुत वो रुहः’ इति मन्त्रे ‘अम्ब’ इति सम्बोधनं कस्य ?
A मातुः	B वनस्पतीनाम्

C ओषधीनाम्

D गोः

एवं क्रमेण द्वितीयभागे आवेदितशास्त्रानुग्रणं / विषयानुग्रणं 50 प्रश्नाः
भविष्यन्ति ।

*****